

POHJOIS-KARJALAN KARHUKOIRAYHDISTYS RY

1972-2012

40-vuotishistoriikki 5.8.2012

Laatija Pertti Harinen

POHJOIS-KARJALAN KARHUKOIRAYHDISTYS RY 1972-2012

1. Yhdistyksen perustaminen

Pohjois-Karjalan Kennelmiesten majalle Heinävaaraan kokoontui 10. päivänä huhtikuuta 1972 23 karjalankarhukoiran harrastajaa. Kokous oli kutsuttu koolle karjalankarhukoira-seuran perustamiseksi. Kokouksen puheenjohtajana toimi rehtori Jouko Ahtiainen Outokummusta ja sihteerinä opettaja Heikki Kauppinen Ilomantsista. Tarkkaa tietoa muista kokouksen osanottajista ei ole, koska osanottajaluettelo on aikojen saatossa kadonnut tai sitä ei ole laadittukaan. Ilmeisesti ainakin kaikki johtokuntaan nimetyt olivat saapuvilla.

Kokouksen yksimielisellä päätöksellä perustettiin kyseinen seura, joka sai nimekseen Pohjois-Karjalan Karhukoira-yhdistys, kotipaikkanaan Joensuun kaupunki. Yhdistyksen säännöt hyväksyttiin Jouko Ahtiaisen tekemän luonnoksen pohjalta. Sääntöjen mukaan perustetun yhdistyksen päätarkoituksena on edistää karhukoiran jalostusta ja kasvattamista sekä metsästysominaisuuksien kehittämistä. Myös kokouksessa mukana ollut ev. Viljo Kivikko korosti sitä, että perustettava seura toimisi ensi sijassa karhukoirien metsästysominaisuuksien vaalimiseksi.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin opettaja U. Pekka Kinnunen Ilomantsista, ensimmäisen johtokunnan muodostivat: eversti evp. Viljo Kivikko Joensuu, mv. Aulis Härkönen Rääkkylä, autoilija Lauri Korpelainen Kontiolahti, piiriesimies Viljo Kauppinen Outokumpu ja piirijohtaja Reino Kotro Joensuu. Sihteerinä toimi Unto Lievonen Rääkkylästä.

Perustuva kokous jouduttiin uusimaan, sillä 10. huhtikuuta pidetyssä kokouksessa hyväksytyt säännöt eivät täyttäneet oikeusministeriön vaatimuksia kaikilta osin. Uusi ns. perustavan kokouksen jatkokokous pidettiin Heinävaaran majalla 16. elokuuta 1972, läsnä tällöin 16 yhdistyksen jäsentä: Reino Kotro, Lauri Korpelainen, Aulis Härkönen, Antti Pöllönen, Viljo Kivikko, Martti Immonen, Veikko Halonen, Reino Kärnä, Toivo Kontturi, Jouko Ahtiainen, Heimo Rautava, Raimo Heimonen, Maija Heimonen, U. Pekka Kinnunen, Arvo Hassinen ja Teuvo Laakkonen.

Sääntöjä korjattiin ja 14. syyskuuta oikeusministeriö hyväksyi P-Karjalan Karhukoira yhdistyksen merkittäväksi yhdistysrekisteriin. Suomen kennelliiton jäsenyys yhdistykselle myönnettiin 12. syyskuuta 1972 perusteluina yhdistyksen anomus ja kennelpiirin puoltava lausunto.

2. TOIMINNAN KÄYNNISTYMINEN

Jäsenmaksuksi vahvistettiin 10 markkaa vuosi- ja 100 markkaa ainaisjäseneltä. Jäsenmaksujen perintä oli aluksi hyvin sattumanvaraista ja niinpä ensimmäinen rahastonhoitaja Heikki Kauppinen lähettäessään vuoden –73 jäsenmaksutilillepanokortit totesi, ettei olisi pahitteeksi maksu myöskään edelliseltä vuodelta, olihan sen maksanut vain 11 yhdistyksen jäsentä.

Vuoden –73 vuosikokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Reino Kotro, sihteeriksi johtokunnan ulkopuolelta Raimo Heimosen, myöhemmin Arvo Monosen Raimo Heimosen luovuttua tehtävistään. Uusina jäseninä johtokuntaan tulivat Jouko Ahtiainen, Martti Koponen ja Martti Immonen. Rahastonhoitajaksi valittiin Lauri Korpelainen. Raha-asiat päätettiin panna kerralla kuntoon, sillä tilintarkastajiksi valittiin ”komisari” Simo Väätäinen ja etsivä Toivo Kontturi. Johtokunnan esityksestä vuosikokous kutsui yhdistyksen kunniajäseneksi eversti evp. Viljo Kivikon.

3. HALLINTO

Aivan yhdistyksen alkuvuosia lukuun ottamatta ovat yhdistyksemme luottamustoimet olleet pitkäaikaisia. Reino Kotro toimi puheenjohtajana yhtäjaksoisesti lähes 20 vuotta vuoteen 1992 saakka, jolloin puheenjohtajaksi valittiin Vesa Väänänen, joka toimi vuoteen 1998, jonka jälkeen nuijaa on heiluttanut Pertti Harinen.

Rahastonhoitajana ovat toimineet Lauri Korpelainen 1973-1982, Inkeri Aalto 1983-2000 ja vuodesta 2000 lähtien Merja Ikonen. Sihteerinä yhdistyksessämme ovat olleet Monosen jälkeen Harri Rautiainen, Yrjö Ikonen, Kauko Pohjamo Vesa Mononen Seppo Puustinen.

Pitkäaikaisia johtokunnan jäseniä yhdistyksemme alkutaipaleella olivat: Heimo Rautava, Lauri Korpelainen, Aulis Härkönen, Jouko Ahtiainen, Matti Keränen, Vilho Partanen, Teuvo Laakkonen, Harri Rautiainen, Martti Ruuskanen ja Matti Puhakka.

Tämän hetkisen johtokunnan muodostavat: Pertti Harinen puheenjohtaja, Risto Ikonen varapuheenjohtaja sekä jäseninä Hannu Ikonen, Pentti Suvanto, Tarja Rautiainen, Seppo Karvonen ja Tero Koivisto.

4. JÄSENISTÖ

Yhdistyksen perustamisvuonna 1972 yhdistykseen liittyi 24 jäsentä. Jäsenmäärä laski ensimmäisien vuosien aikana, mutta kääntyi nousuun 70-luvun puolivälissä ollen vuoden 19766 toimintakertomuksen mukaan 43 kpl. Yhdistyksen täyttäessä 20 vuotta jäsenmäärä ylitti sadan jäsenen rajan ja on siitä lähtien vaihdellut 130 ja 150 jäsenen välillä. Tämän hetkisistä jäsenistä on ns. vapaajäseniä 4, ainaisjäseniä 17 ja loput vuosijäseniä. Jäsenistä yli 95 % on miehiä.

Pääosa yhdistyksemme jäsenistä on Pohjois-Karjalasta. Ilomantsi ja Lieksa ovat perinteisesti olleet aktiivista karhukoirasautua, tämä näkyy myös yhdistyksen jäsenluettelosta. Yksittäisiä jäseniä on muistakin maakunnista, etenkin Pohjois-Savosta.

Ilahduttavaa on jäsenistön aktiivisuuden lisääntyminen. Kun vielä vuonna 1990 vuosikokoukseen osallistui vain 10 jäsentä, vastaava luku viime vuosina on ollut 30:n paikkeilla.

Yhdistyksemme jäsenistöön on sen 40-vuotistaipaleen aikana kuulunut kuuluisia erä- ja kennelmiehiä. Viljo Kivikko, Heimo Rautava, Veikko Mielonen, Aulis Vaittinen ja myös petotutkijana kuuluisuutta saavuttanut tri Erik S. Nyholm ovat olleet yhdistyksen jäseninä.

Tällä hetkellä on yhdistyksemme jäsenenä 6 hirvenhaukkukokeiden ylituomaria, joiden asiantuntemusta on käytetty hyväksi lukuisissa arvo-otteluissa, kuten valinnoissa, valtakunnallisissa mestaruushaukuissa sekä kansainvälisissä kokeissa riippumatta siitä, mitkä rodut ovat kyseessä. Yhdistyksemme jäsenten Heimo Rautavan ja Erkki Hyttisen panos hirvenmetsästyskokeiden ensimmäisten sääntöjen luomisessa oli aikanaan merkittävä ja suuri on se palkintotuomareiden joukko, jonka Heimo Rautava on kouluttanut.

5. KOE JA NÄYTTELYTOIMINTA

Heti syksyllä –72 vasta perustettu yhdistys sai järjestettäväkseen Hirvenhaukut-ottelun idän lohkon valinnat. Ylituomareina toimi Eino Iivonen ja ottelutoimikunnan puheenjohtajana Heimo Rautava. Parhaiten Pohjois-Karjalan koirista menestyi Aulis Härkösen Usvan Kiri, mutta jatkopaikkaa ei 79 pisteellä hellinnyt.

Seuraavana merkittävä koetapahtuma oli 19. Hirvenhaukut-ottelu 1975. Tällöin ottelutoimikunnan puheenjohtajana oli Reino Kotro. Kokeen ylituomarina toimi Juho Perttola. Yhtään oman maakunnan koiraa ei ollut puolustamassa Karjalan mainetta. Hirvikuninkuus meni jo neljännen kerran Mäntsälän Pörrille.

Valtakunnan tasolla kilpailtiin jälleen 1989, jolloin järjestimme karhukoiranarttujen kuningatarottelun. Lasse Vaittinen Imatralta toimi ylituomarina julistaen Älyn Söpön kuningattareksi. Martti Ruuskasen Tiku tuli kisassa viidenneksi.

Toisen kerran hirvenhaukut-ottelut järjestettiin –92 Liperissä. Ottelu käytiin todellisessa rekikelissä, lumipeite ylitti joissakin maastoissa jopa 60 cm. Voiton vei Pentti Favorinin käyttövalio Piki. Jäsentemme koirista parhaiten sijoittui Kotron Kimi tullen viidenneksi.

Sää oli pääosassa myös vuoden 2008 Hirvenhaukut-ottelussa. Märkä räntäsade kisaa edeltäneenä yönä vaikeutti hirvien löytymistä etenkin 1. kilpailupäivänä. Mestaruus matkasi Kainuuseen Mauno Seppäsen käyttövaliouros Täplän saavutettua 95.5 pistettä ensimmäisenä kilpailupäivänä. Valitettavasti oman kennelpiirimme koirat karsiutuivat valintavaiheessa.

Idän lohkovalintoja on järjestetty neljän vuoden välein. Aluksi vastassa olivat Kymen ja Savon koirat. Myöhemmin lohkojaon muuttuessa Keski-Suomi korvasi kymeläiset.

Vuosittain on pidetty seuranmestaruuskilpailut vuodesta 1986 alkaen. Ns. kolmen piirin ottelu Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Suur-Savon karhukoirien välillä järjestettiin ensimmäisen kerran -86. Piiriottelusta on nytemmin luovuttu eikä sitä ole järjestetty enää vuosiin. Lisäksi vuosittain on järjestetty 1-3 kokeet kaikille roduille.

Näyttelyjärjestelyihin Karhukoirayhdistys osallistui 1. kerran vuonna 1979. Yhteistyössä Pohjois-Karjalan kennelpiirin ja Pohjois-Karjalan Beagle-yhdistyksen kanssa järjestettiin kaikkien rotujen näyttely Joensuussa. Jatkoa seurasi jo seuraavana vuonna. Yhdessä liksenvaaran Riistamiesten kanssa järjestettiin erikoisnäyttely. Seuraavana vuonna yhteistyökumppanina oli Pohjois-Karjalan Jämtlannin- ja Harmaahirvikoirayhdistys. 10-vuotijuhlanäyttely järjestettiin 21.8.1982 raviradalla Joensuussa, osavastuun kantoivat Joensuun palveluskoirayhdistys ja liksenvaaran Riistamiehet. liksenvaaran Riistamiehistä tuli useampivuotinen kumppani näyttelyjärjestelyihin.

Tällä vuosituhanella yhdistyksemme on ollut järjestämässä joka toinen vuosi järjestettävää kansainvälistä ja kaikkien rotujen koiranäyttelyä Suvi-Kareliaa Joensuun raviradalla. Yhteistyökumppanit ovat hivenen vaihdelleet. Viime kevään näyttelyssä ne olivat Pohjois-Karjalan Pystykorvakerho, Pohjois-Karjalan Hirvikoirayhdistys, Pohjois-Karjalan Ajokoirayhdistys, Pohjois-Karjalan Beagleyhdistys, Pohjois-Karjalan noutajakoirayhdistys ja Liperin Kennelkerho.

6. TALOUS

Yhdistyksen perustamisen jälkeen rahaliikenne oli vaatimatonta. Tilikirjojen mukaan vuonna –82 jäsenmaksuja kertyi 140 mk. Koko vuoden menot olivat 246.72 mk. Summa ei ole suuri, kun otetaan huomioon, että järjestettiin idän lohkovalinnat. Hyvin kuitenkin pärjättiin, sillä pankkitilin saldo näytti 31.12.1972 14 mk ja 16 p. Mistään kasinotaloudesta ei yhdistystä voida syyttää, sillä ensimmäisen toimintavuoden korkotuotot olivat kokonaista 26 penniä.

Seuraavana vuonna liikevaihto kaksinkertaistui ja vuoden lopulla rahaa oli pankissa jo 113.60 mk. Rahatilanne alkoi korjaantua olennaisesti vuonna –75. Yhdistystä tuettiin rahalahjoituksin, suurin tulon lähde oli kuitenkin tarramyyni, joka tuotti 675 mk.

Tarrojen suunnittelussa ei ollut vaikeuksia, sillä meillä oli taiteilija omasta takaa - Jouko Solonen.

Lauri Korpelaisen ja myöhemmin Inkeri Aallon taitavan taloudenpidon ansiosta alkoi yhdistykselle kertyä pientä pääomaa, jonka avulla jatkossa pystyttiin toteuttamaan mm.

omien narttujen hankinta sekä järjestämään erilaisia koiratapahtumia, kuten retkiä, karhukoira- ja osanottomaksuttomia kokeita.

Nykyisellään koiranäyttelystä saatavilla tuloilla pystytään tukemaan etenkin narttujen koetoimintaa sekä maksamaan osa jäsenten omistamien karhukoirien lonkka- ja silmätarkastuksista.

7. KOIRAT

Karhukoira yhdistyksen perustamisen aikaan koirakannassamme oli menossa sukupolven vaihdos. 50-60-luvun taitteesta lähtien pohjoiskarjalaiset karhukoirat hallitsivat Hirvenhaukut-otteluita. Heimo Rautavan Pete, Aulis Härkösen Usvan Kirre kahdesti, Reino Kotron Musti ja Unto Lievosen Usvan Kille haukkuivat ”kuninkuudet” P-Karjalaan.

Jäsentemme omistuksessa oli samaan aikaan tai vähän myöhemmin muitakin hyviä hirven ja karhun haukkujia kuten Rautavan kaksoisvalio Usvan Juri ja muotovalio Usvan Mukka, Pekka Kinnusen kaksoisvalio Usvan Äry, Lauri Korpelaisen käyttövalio Töpö Syti ja vähän myöhemmin Aulis Härkösen käyttövalio Usvan Kiri ja Reino Kotron kaksoisvalio Jehu.

Ennen talvisotaa kuuluisimpia karhukoiria olivat Antti Herralan Jeppe ja Töpö sekä Kivikon Musti. Talvisodan jälkeen ja jo jatkosodan aikana mainetta saavuttivat Viljo Kivikon ”sotasaalis” Selki ja Saida. 50-luvun alkupuolen koirista Rääkkylässä vaikutti Antti Rostin omistama mainio hirvikoira Usvan Karski, nykyisen Usvan Kirrestä polveutuvan koirakannan isä 60-vuoden takaa.

Toimintakertomuksissa todetaan useana vuonna, että karhukoiran uusi tuleminen antaa odottaa itseään liian kauan. 1970-luvun puolivälissä oli vuosia, jolloin piirinmestaruushaukkuihin ei osallistunut ainuttakaan mustaa koiraa. Pienet hirvenkaatolupamäärät ja jopa täysrauhotus olivat vieneet harjoittelumahdollisuudet monelta karhukoiran alulta ja näin ”lamasta” muodostui kohtuuttoman pitkä. Kun kaatolupamäärät alkoivat kohota, lisääntyi myös kiinnostus haukkuvaa hirvikoiraan kohtaan.

Vuoden –75 paikkeilla oli koiria jo kasvamassa aika runsaasti, mutta liian monien suonissa virtasi ”pihaneuvoksen veret”, kuten Viljo Kivikko asian ilmaisi. Joukossa oli muutamia lupaviakin koiranalkuja, mutta niitä kohtasi mitä erilaisimmat onnettomuudet, niille ammuttiin paukku- tai kuppelko tai kuten Teuvo Laakkosen koiralle kävi, se meni hirvien mukana silloiseen Neuvostoliittoon, eikä palannut koskaan.

Karhukoirayhdistyksessä pohdittiin keinoja karhukoiran metsästysominaisuuksien parantamiseksi. Jo vuonna 1977 vuosikokouksessa todettiin, että myös narttujen metsästysominaisuuksia on pyrittävä kehittämään rinnan urosten kanssa. Koska yhdistyksen talous oli vankka, päädyttiin siihen, että yhdistys hankkii omistukseensa parhaista sukulinjoista narttuja, ja mikäli ne osoittautuvat hirveä haukkuviksi, niitä käytetään siitokseen. Ensimmäiset 2 narttua hankittiin vuonna –79.

Vuosi –79 oli muutenkin merkittävä. Matti Keräsen Usvan Riesa selvisi pitkästä ajasta aina Hirvenhaukut-otteluun saakka, joskin menestys siellä jäi vaatimattomaksi.

Vuonna –80 karhukoirien nousu jatkui. Lauri Korpelaisen Jeri haukkui 3 kertaa voittajaluokan ykkösen parhaallaan 94 pistettä. Martti Ruuskasen Uski meni valinnan tuloksella 85.5 pistettä kuninkuushaukkuihin, mutta menestys siellä antoi odottaa itseään.

1980-luvulla pohjoiskarjalaiset karhukoiraurokset vakiinnuttivat paikkansa arvo-otteluissa. Käyttövalio Uski, kaksoisvalio Jeri, Erkki Niirasen käyttövalio Usvan Teri, Petri Rautiaisen kaksoisvalio Mörri, Heimo Rautavan kaksoisvalio Usvan Riku, Matti Puhakan muotovalio Kunkku, Tauno Laatikaisen käyttövalio Riku, Risto Ikosen kaksoisvalio Suopellon Ressu, Reino Kotron kaksoisvalio Kimi ja Hannu Ikosen käyttövalio Pelurin Ipi selvisivät aina hirvenhaukut-otteluun saakka.

Parhaiten menestyivät Korpelaisen Jeri kahdella 2-tilalla, ja Ikosen Suopellon Ressu, joka osallistui kuninkuushaukkuihin 4 kertaa ja parhaina sijoituksina 2 kertaa kolmostila. Ressulla on lisäksi voitto kaikkien koirarotujen ystävyysottelusta –88, ja harvinainen 1-diplomi karhunhaukuista Olginosta.

Narttujen osallistuminen kokeisiin ja menestyminen niissä alkoi 80-luvun puolivälissä. 1985 Jouko Solosen käyttövalio Jaana saavutti kuningatarkisan voiton ja menestyi kohtuullisesti vielä Hirvenhaukut –ottelussa.

90-luvulle tultaessa narttujemme parhaimmista olivat Martti Ruuskasen Tiku, Pentti Suvannon Rilla, Vesa Väänäsen kaksoisvalio Sei-Liin Manta ja Matti Hätisen, Suomen kaikkien aikojen näyttelymenestys, kansainvälinen muotovalio, maailmanvoittaja kaksoisvalio Karhunkaira Taru.

Vuosi 1994 toi jäsentemme koirille menestystä roppakaupalla. Käyttövaliot Karhunkaira Pili ja Pelurin Ipi selvisivät kuninkuushaukkuihin valintojen kautta. Yrjö Erosen omistama käyttövalionarttu Viitasalon Ruska voitti kuningatarhaukut, meni suoraan kuninkuushaukkuihin ja voitti nekin. Yhdistyksemme perustamisesta ehti kulua 22 vuotta ennen kuin 1. ja toistaiseksi myös ainut kuninkuus saavutettiin.

1990 loppupuolella yhdistyksemme jäsenten omistamat koirat kilpailivat kohtuullisella menestyksellä valinnoissa, kuningatar- ja kuninkuushaukuissa, mutta aivan voittoon asti ei kiristyneissä kisoissa ylletty. Onneaan kävivät vuorollaan koettamassa mm: Viitasalon Ruska, Sei-Liin Manta, käyttövalio Kirnukallion Muusa sekä käyttövaliourokset Sivarin Mikki, Retu, Jursi ja kaksoisvalio Tolmin Roope.

2000-luku alkoi Pasi Sahiojan käyttövaliouron Molssin Peten 4.sijalla Pieksämäen hirvenhaukuissa. Hannu Ikosen Harjuntakasen Joppe, Vesa Väänäsen Hiislammen Peku, Akseli Saikkosen Molssin Repe, Timo Lappalaisen Ahorannan Pate, Pertti Harisen Usvanniityn Rommi, Risto Ikosen ja Alvari Kelahaaran Molssin Vertti ja Jari Hautasen Mestarin Jööti yrittivät tuoda mestaruutta Pohjois-Karjalaan, osa kahteenkin kertaan, siinä kuitenkin onnistumatta. Paras sijoitus Molssin Vertin 3. sija vuonna 2009.

Narttujen puolella osallistuminen kuningatar-otteluun alkoi suuremmissa määrin 2010-luvun loppupuoliskolla. Pentti Suvannon Ahorannan Petu, Jussi Harisen Rakka-Ahon Hippu ja Vesa Väänäsen Heikkopeikon Minttu saavuttivat hyviä tuloksia, mutta aivan kärkitiloja ei niillä hellinnyt.

8. KARHUNHAUKUN TAIPUMUSKOKEET

Pohjois-Karjalan karhukantojen vahvistuminen mahdollistaa karhukoirien käytön myös karhunmetsästykseen. Vuodesta 1998 lähtien yhteensä ??? jäsentemme omistamaa koira on läpäissyt karhunhaukun taipumuskokeen:

1998: kku Rambo om. Hannu Ikonen Lieksa

1999: kku Sivarin Peikko om. Timo Piipponen Ilomantsi

2003: kku Hiislammen Peku om. Vesa Väänänen Reijola

kkn Jena om. Yrjö Eronen Lieksa

2005: kku Peräsalon Ukko om. Erkki Hassinen Eno

kku Viki om. Seppo Puustinen Pyhäselkä

2006: kkn Peräsalon Kira om. Erkki Hassinen Eno

2007: kku Molssin Repe om. Akseli Saikkonen Tohmajärvi

kku Karhunkaira Kunkku om. Sakari Tuononen Juuka

kkn Ojavaaran Rita om. Uljas Nissinen Iломantsi

2008: kkn Kyykönmaan Linda om. Mikko Nieminen Lieksa

2009: kkn Peräsalon Pilkki om. Erkki Hassinen Joensuu

kkn Ginga om. Hanna ja Yrjö Ikonen Kontiolahti

kku Outamaan Mokki om. Tero Koivisto Kontiolahti

kku Roku om. Tero Koivisto Kontiolahti

kku Heikkopeikon James om. Jorma Pesonen Joensuu

kku Peräsalon Murre om. Heikki Kuosmanen Joensuu

kku Roope om. Niko ja Olavi Ehrukainen Tohmajärvi

kku Usvanniityn Rommi om. Pertti Harinen Liperi

kku Rijonkorven Viri om. Ari ja Heimo Muttonen Kitee

2010: kkn Sarven Kirre om. Heimo Ihalainen Iломantsi

kku Ahmavaaran Tarmo om. Matti Vuorjoki Rääkkylä

kku Heikkopeikon Jehki om. Tero Koivisto Kontiolahti

kku Ahorannan Remu om. Jani Piironen Kontiolahti

kku Ojavaaran Jermu om. Timo Piipponen Iломantsi

2011: kkn Peräsalon Sissi om. Erkki Hassinen ja Jukka Kauppinen Eno

kku Peräsalon Piki om. Erkki Hassinen Eno

kku Leevi om. Mikko Nieminen Lieksa

9. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Itärajan läheisyys on leimannut maakuntamme karhukoira-toimintaa. Raja on ottanut, mutta myös antanut.

Karhukoira-kantamme on lähes kokonaisuudessaan otettu talteen nykyisen itärajamme takaa, Salmi ja Suojärvi ja mainitaan monen kantakoiran kotipitäjäksi. Lisäksi jatkosodan aikana tuotiin merkittävä lisä koirakantaamme Suomen vain väliaikaisesti hallitsemilta alueilta.

Itäraja, sen vartiointi rauhanaikana ennen sotia ja puolustaminen sotien aikana toi tänne kokeneita erämiehiä, jotka ymmärsivät hyvän metsäkoiran arvon. Kenraali E.J. Raappana ja eversti Kivikko kumpikin näkivät karhukoiraissa jotain ainutkertaista. Raappanan muistelmien mukaan täällä käytiin myös perusteellinen oppiriita karhukoiran ulkonäöstä. Raappana oli ns. riistanvärisen koiran kannalla. Hänen mielestään aivan liian paljon metsästysominaisuuksiltaan erinomaista koira-ainesta jäi jalostuksen ulkopuolelle, kun pyrittiin mustavalkoiseen koiraan.

Rauhan tultua raja katkaisi ihmisiltä yhteydet Karjalaan. Eläinten etenkin petojen liikkumista valtakunnan raja ei rajoittanut. Jatkuvasti rajan takaa on tullut karhuja, susia, ilveksiä ja ahmoja maakuntaamme. Todelliset karhukoirat ovat saaneet karhusta hirven lisäksi haukuttavaa ja sudelle on etenkin Ilomantsissa ja Lieksassa moni koira saanut antaa nahkansa. Rajan läheisyys on rajoittanut metsästystä rajan väärälle puolelle joutuneen koiran paluu oli ainakin aikaisemmin hyvinkin epävarmaa.

10. KASVATUSTOIMINTA

Yhdistyksemme alkuaikoina karhukoirien kasvatustoiminta maakunnassamme oli vähäistä. Jos aikoi ostaa karhukoiran pennun, lähes poikkeuksetta oli lähdeittävä

maakunnan rajojen ulkopuolelle, aluksi Enonkoskelle Usvan Ukon luo ja myöhemmin esim. Kaupille Pertunmaalle. 70-luvun alkupuolella Pohjois-Karjalaan syntyi vain yksittäisiä pentueita. Pennun saattoi saada Lylyn kennelistä Ilomantsista tai Aulis Härköselä Rääkkylästä. Myöhemmin narttujen koemenestyksen myötä myös omilla nartuillamme alettiin teettää pentuja. Hyviä pentueita syntyi esim. Solosen kuningatar Jaanalle, Ruuskasen Tikulle, Ikosen/Vartiaisen Suopellon Pupille, Viitasalon Ruskalle, Pantselle, Suvannon Rillalle, Seiliin Mantalle jne...Määrällisesti eniten pentuja on syntynyt Molssin kenneliin Ilomantsiin.

Tällä hetkellä Pohjois-Karjalassa yli 10:llä karhukoiran kasvattajalla on kennelnimi. Lisäksi yksittäisiä pentueita teetetään ilman kennelnimeä. Kasvattajilla on tasokkaita narttuja, joten emme tarvitse lähteä merta edemmäs kalaan pennunhankintamatkalle. Alla Pohjois-Karjalan karhukoirakenneleitä:

Ahorannan kennel, Pentti Suvanto, Polvijärvi

Kirnukallion kennel, Vesa Väänänen, Reijola,

Lähteenpihan kennel, Markku Liukku, Kitee

Mehtäkanteleen kennel, Marko Härkönen ja Hille Romppanen, Nurmes

Molssin kennel, Risto Ikonen, Ilomantsi,

Ojavaaran kennel, Timo Piipponen, Ilomantsi

Peräsalon, Erkki Hassinen, Eno

Rajakontion kennel, Yrjö Eronen, Lieksa

Rijonkorven kennel, Heimo Muttonen, Kitee

Rinkisen kennel, Jussi Harinen, Joensuu

Rinteelän kennel, Eino Hiltunen, Eno

11. YHTEENVETO

Jo yhdistyksen perustamisen aikoihin koko yhdistyksen perustamisen päätarkoitus oli karhukoirien metsästysominaisuuksien parantaminen. Yhdistyksemme toiminnassa on sen johtopaikoilla ollut henkilöitä, jotka ovat jo hyvissä ajoin oivaltaneet, mitä tietä asetettuun tavoitteeseen päästään. Ev. Kivikko korosti kaiken aikaa karhukoiranarttujen tärkeyttä metsästysominaisuuksien kehittämiseksi. Hän loi muihinkin uskoa siitä, että narttu voi olla aivan uroksen veroinen pyytökoira ja jopa hieman parempikin. Tätä taustaa vasten yhdistyksemme johtokunnan jäsenten oli helppo tehdä päätös omien karhukoiranarttujen hankkimisesta. Vaikka alkuperäisistä yhdistyksen nartuista siitokseen kelpuutettiin vain yksi, sen jälkeläisistä on jo tähän mennessä tullut käyttö- ja kaksoisvalioita jo useassa polvessa. Olemme kyenneet toteuttamaan sitä tavoitetta, joka meille karhukoiran metsästysominaisuuksien parantamisesta 40 vuotta sitten Heinävaarassa asetettiin.